

## Ambtelijk verslag derde ronde voorlopers

### Aanleiding

De afgelopen twee maanden hebben Ans Buys en Ruud Nauts (en later ook Maria van Delft) met iedere voorlopersgroep en met vertegenwoordigers van besturenorganisaties een derde gesprek gehad om de stand van zaken te bespreken. Dit verslag informeert u over deze gesprekken.

### Bevindingen

Er zijn zeven voorlopersgroepen actief, de achtste voorlopersgroep 'ICT' is begin juli van start gegaan. De groep 'Lerende school en versterking onderzoekende houding' heeft besloten niet verder te gaan. De algemene tendens onder de voorlopers over de aanpak is positief:

- De huidige voorlopersgroepen zien een meerwaarde in de samenwerking binnen de voorlopersgroepen. Kennis en ervaringen worden verdiept en goed uitgewisseld.
- De samenwerking binnen de voorlopersgroepen is goed, binnen de groep zijn de lijntjes tussen de verschillende instellingen korter geworden.
- De voorlopersgroepen weten veelal de verantwoordelijke beleidsmedewerker van OCW goed te vinden, en vice versa.
- De voorlopersgroepen verschillen van elkaar, zowel procesmatig als qua type doelstelling. De voorlopersgroepen en de bestuurders waarderen deze dynamiek.
- De lokale/regionale inbedding van de voorlopersgroep is belangrijk.

Tijdens de gesprekken zijn ook aandachtspunten aan de orde gekomen ter verdere verbetering van de voorlopersaanpak:

- De diversiteit in samenstelling van de groepen kan groter, universitaire lerarenopleidingen zijn in mindere mate aanwezig. De vertegenwoordiging van verschillende type instellingen in een voorlopersgroep zorgt dat er waardevolle bruggen kunnen worden geslagen. Ook bestuurders pleiten voor meer samenwerking binnen de opleidingen uit hbo en wo.
- De verbindingen met sectorraden, koepels en scholen zijn belangrijk om dubbel of extra werk te voorkomen.
- OCW moet niet te snel willen gaan, duurzame inbedding van de voorlopersaanpak kost tijd.
- De naam 'voorlopers' levert gemixte signalen op. Groepen zijn trots om de naam 'voorlopers' te dragen, maar tevens bestaat het geluid dat de naam te veel de verschillen tussen voorlopers en niet-voorlopers benadrukt.

### Terugkoppeling bijeenkomst 13 april

13 april was er een bijeenkomst waarbij vele voorlopers aanwezig waren. Met name de uitwisseling van ervaringen tussen voorlopersgroepen en de bijdrage van de minister werden als positief ervaren. Wél gaven voorlopers aan dat dit soort bijeenkomsten een behoorlijke tijdsinvestering vergen en alleen dien te worden georganiseerd als er daadwerkelijk een kwalitatief hoogstaand programma kan worden geboden. Tijdens de bijeenkomst hield Quinta Kools een korte presentatie over drie niveaus van onderzoek:

1. Binnen de voorlopersgroep naar het eigen thema

2. Binnen het thema van de voorlopersgroep, op bredere schaal (nationaal/internationaal)
3. Naar de voorlopersaanpak an sich.

De meeste groepen hebben ervaring met niveau 1 en 2. De voorlopersgroepen zagen niet veel toegevoegde waarde in het derde niveau van onderzoek. Bestuurders zien de waarde van een onderzoek naar het voorlopersproces wel.

## Stand van zaken per groep

### **Begeleiding beginnende leraren**

Deelnemers werken vooral aan eigen projecten. Uitwisseling is beperkt. HvA pleit voor een bijeenkomst waartoe po-, vo- en mbo-raad het initiatief nemen en waarbij de vraag centraal staat wat lerarenopleidingen kunnen betekenen om voortijdige uitval van startende leerkrachten te voorkomen.

### **Bildung**

De groep is uitgebreid. In het najaar van 2015 organiseert de voorlopersgroep een conferentie over Bildung. Op deze conferentie moet vooral uitwisseling gaan plaatsvinden. Steeds meer instellingen zien het belang van Bildung in, het staat inmiddels overal geagendeerd.

### **Kwaliteit lerarenopleiders**

Het erkennen van de medior kwalificatie onderwijs (MKO) van Fontys als VELON-registratie lijkt bijna rond. Recent is er een artikel verschenen van Hogeschool Rotterdam en Fontys, in het Tijdschrift voor Lerarenopleidingen. De VU heeft is aangesloten. Na de zomer wil de groep van start met het in beeld brengen van het continuüm van de lerarenopleider.

### **Mannen op de Pabo**

15 oktober 2015 zal er een treinreis door het land plaatsvinden, waarbij in de trein en op de stations activiteiten plaatsvinden van 'veel meer meester'. Ook instellingen die niet op de route liggen, organiseren activiteiten in hun stad en hebben aangegeven te willen aanhaken bij verdere initiatieven. Na de treinreis wil de groep meer de diepte ingaan m.b.t. tot het curriculum en de arbeidsomstandigheden.

### **Passend onderwijs**

Vertegenwoordigers van alle opleidingen uit het ADEF-netwerk rondom passend onderwijs hebben onder leiding van deze voorloper een studiereis gemaakt naar Schotland. Tevens is er contact gelegd met de steunpunten passend onderwijs van de po- en vo-raad.

### **Verhogen kwaliteit van instroom**

De groep leert veel van elkaar. Begin 2016 start een onderzoek naar selectie voor lerarenopleidingen. Dit onderzoek, waar verschillende (type) instellingen aan zijn verbonden, zal vier jaar lopen. Tijdens de onderzoeksperiode zal continu worden geprobeerd de (voorlopige) resultaten van het onderzoek toe te passen.

### **Opleiden in de school**

Meerdere instituten willen bij deze voorlopersgroep aanhaken. De groep overweegt om regionale subgroepen met een stevige link naar elkaar op te zetten. Er is een goede samenwerking binnen de groep en met de verschillende steunpunten. Er wordt zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande

(landelijke) evenementen en bijeenkomsten, zodat Opleiden in de School continu onder de aandacht kan worden gebracht.

## Vervolg

Hieronder schetsen wij in het kort hoe het voorloperstraject er de komende maanden uit zal zien. Als jullie vragen, opmerkingen en/of aanvullingen hebben naar aanleiding van dit verslag, dan horen wij dit uiteraard graag.

- Begin juli is de voorlopersgroep ICT enthousiast van start gegaan. In de ICT-voorlopersgroep zullen de geleerde lessen tot nu toe toegepast worden. Kartrekkers van deze groep zijn Marie-José Kuypers en Marijke Kral (HAN) en Mark Terpstra (Hanze Hogeschool). Er zijn zeven instituten bij betrokken.
- De voorlopersaanpak is niet onopgemerkt gebleven in andere sectoren, zo heeft de VO-raad aangegeven interesse te hebben om een soortgelijke aanpak toe te passen binnen haar domein. Hierover heeft een gesprek plaatsgevonden met de VO-raad, zodat de lessen tot op heden konden worden uitgewisseld en meegegeven.
- In het oktober/november zullen Ans Buys, Ruud Nauts en Maria van Delft opnieuw een ronde doen langs alle voorlopersgroepen, de koepels en de raden om de voortgang te bespreken.
- Tijdens het lerarencongres van oktober zal een aantal voorlopersgroepen zich presenteren.
- De opbrengsten van de voorlopersaanpak en de stand van zaken per groep zullen vanzelfsprekend ook gedeeld worden met de minister.